

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania D. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
z udziałem zainteresowanej: E. B.
o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w C. stwierdził, że E. B. nie podlega (od dnia 30 stycznia 2012 r.) ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu u płatnika D. B., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Rachunkowe „E.” w C. z tytułu zawarcia umowy o pracę.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł płatnik składek.

Wyrokiem z dnia 11 marca 2013 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P., po rozpoznaniu odwołania płatnika składek, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i ustalił, że E.B. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 30 stycznia 2012 r.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego organ rentowy zaskarżył apelacją.

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego płatnik składek zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej – w ocenie jej autorki – wynika z tego, że „wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum*, pozbawiając jednocześnie E. B. ubezpieczenia społecznego pracowników. Postępowanie cywilne oparte jest na zasadzie kontradyktoryjności, a jej zastosowanie nie powinno być ograniczane, wyłączając wyjątkowe okoliczności, w których sąd wręcz powinien skorzystać z przyznanego mu przez ustawodawcę uprawnienia do przeprowadzenia dowodu z urzędu, co może uzasadniać zwłaszcza dążenie do zachowania zasady prawdy materialnej, przy jednoczesnej niemożności bądź nieumiejętności skorzystania przez stronę ze swoich uprawnień lub wypełniania ciężących na niej obowiązków, zwłaszcza przy braku reprezentacji przez adwokata lub radcę prawnego. W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny zaniechał przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego, choć dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy konieczne było zasięgnięcie wiadomości specjalnych. Orzeczenie wydane z tego rodzaju uchybieniem z dużą dozą prawdopodobieństwa nie jest prawidłowe, w związku z czym wymaga kontroli, a zatem skarga zasługuje na rozpoznanie. Abstrahując od powyższego, wskazać należy, iż E. B. pozostawała w stosunku pracy, a więc spełniała wymogi wynikające z art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał „oczywistą zasadność” jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364). W niniejszej sprawie stan taki nie występuje. Autorka rozpatrywanej skargi kasacyjnej wskazaną w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania – jej oczywistą zasadność – opiera na twierdzeniu, że „...Sąd Apelacyjny zaniechał przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego, choć dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy konieczne było zasięgnięcie wiadomości specjalnych”. Zasadnicza wadliwość tak ujętego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania polega na braku powiązania przedstawionej kwestii z odpowiednimi przepisami prawa procesowego. Brakuje ponadto przekonującej argumentacji – uwzględniającej podstawy zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], którą autorka skargi wykazałaby oczywistą zasadność jej

skargi w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie jest wystarczająca sama tylko deklaracja, że „wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum*, pozbawiając jednocześnie E.B. ubezpieczenia społecznego pracowników”; bez wskazania – w uzasadnieniu wniosku – o które przepisy chodzi. Ponadto nie ulega wątpliwości, że praca fryzjerki wymaga sprawnych nóg, a fakt rozpoznania stopy cukrzycowej, amputacja palca stopy, nawet bez opinii biegłego ortopedy, nie pozwalają na ocenę, że osoba z takimi dolegliwościami mogłaby wykonywać zawód fryzjera. Brakuje więc podstaw, aby uznać, że wyrok Sądu jest nieprawidłowy, a zwłaszcza w sposób „oczywisty”.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał w swoim orzecznictwie, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328). O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie przekonuje również twierdzenie jej autorki, że „E. B. pozostawała w stosunku pracy, a więc spełniała wymogi wynikające z art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych”. Takie twierdzenie jest tylko prostym zaprzeczeniem podstawie faktycznej zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], wiążącą Sąd Najwyższy stosownie do przepisu art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku ustalił, że strony podpisały umowę o pracę bez zamiaru jej realizowania; zawarły ją dla pozorów wyłącznie w celu objęcia matki płatnika składek ubezpieczeniem chorobowym w związku ze spodziewanym długotrwałym leczeniem powikłań cukrzycy; ubezpieczona nie podjęła pracy; strony nie realizowały spornej umowy, ani nie zamierzały jej wykonywać.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[l.n]